

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie do problematyki i założeń teoretycznych pracy 9

Rozdział 1. Charakterystyka analizowanych zbiorowości i źródeł 23

1.1. Dane dotyczące empirycznego datum 23

1.2. Społeczno-osobowościowe charakterystyki dziewiętnastolatków 25

1.3. Społeczno-osobowościowe charakterystyki trzydziestolatków 32

1.4. Podobieństwa i różnice portretów młodych dorosłych i młodzieży 37

Podsumowanie 39

Rozdział 2. Styl obecności w publicznej sferze życia 41

2.1. Polityczna partycypacja i polityczna bierność młodzieży 41

2.2. Polityczna bierność - kontestacja czy indyferentyzm? 43

2.3. Ożywienie politycznego zaangażowania młodzieży w latach 2006-2007 47

2.4. Normalizacja zaangażowania i polityczne nadzieje młodych 61

2.5. Deficyt obywatelstwa - specyfika polska, specyfika młodości czy specyfika pokolenia? 64

Podsumowanie 69

Rozdział 3. Stosunek do zachodzących przemian i do ustroju - perspektywa legitymizacyjna 71

3.1. Przyjęte miary legitymizacji systemu i ich lokalizacja w strukturze badań 71

3.1.1. Wymiar pierwszy: stosunek do zmian ustrojowych 72

3.1.2. Wymiar drugi: samopoczucie w systemie społecznym 74

3.2. Opinie młodych o zmianach ustrojowych - zmiany w czasie 76

3.3. Opinie młodych o zmianach ustrojowych - różnice między kohortami 87

3.4. Poczucie nieadekwatności wobec społecznego świata 93

Podsumowanie 98

Rozdział 4. Obraz życia społecznego - perspektywa rozwojowa 101

4.1. Przyjęte założenia teoretyczne i opis techniki badań 101

4.2. Zaplecze statystyczne 105

4.3. Obraz życia społecznego w odbiorze reprezentantów różnych grup społecznych - zasadnicze tendencje i zmiany 107

4.4. Ocena życia społecznego Polski w 2007 roku - odczucia dziewiętnastoletniej młodzieży 111

4.5. Społeczne pola pozytywnego i negatywnego odbioru rzeczywistości 115

4.6. Obraz życia społecznego a zachowania młodzieży wobec systemu 120

4.7. Obraz życia społecznego kraju własnego i krajów UE 123

Podsumowanie 125

Rozdział 5. Nastawienia migracyjne i migracje za granicę jako wyraz stosunku do rzeczywistości społecznej własnego kraju 127

5.1. Migracje młodych - różne perspektywy analizy zjawiska 127

5.2. Najnowsze migracje Polaków w statystyce, badaniach i opiniach ekspertów 128

5.2.1. Skala i struktura zjawiska 129

5.2.2. Specyfika polskich migracji za granicę 130

5.2.3. Ambiwalentność ocen 135

5.3. Nastawienia migracyjne dziewiętnastolatków 137

5.3.1. Skala i przyczyny migracji młodych 138

5.3.2. Społeczno-osobowościowe profile młodzieży zakładającej i odrzucającej wariant migracji za granicę 139

5.4. Migracje trzydziestolatków 145

5.4.1. Skala i rodzaj migracji 145

5.4.2. Społeczno-osobowościowe charakterystyki osób migrujących oraz immobilnych 148

Podsumowanie 152

Rozdział 6. Pobyt za granicą jako ryzyko i jako wyzwanie - socjologiczna koncepcja marginesowości i pogranicza 155

6.1. Marginesowość i pogranicze jako kategorie określające przestrzeń życia migranta 156

6.2. Życie wśród „obcych” - marginesowość i pograniczność jako usytuowanie w przestrzeni społecznej 157

6.3. Psychologiczne konsekwencje pograniczności 159

6.4. Poczucie marginesowości a kultura przestrzeni marginesu	163
6.5. Pograniczność jako wyzwanie i jako szansa rozwojowa	166
6.6. Typologie migrantów - wybrane przykłady	168
6.7. Doświadczenia migracyjne młodych - propozycja typologii	170
Podsumowanie	177
Rozdział 7. (E)migracyjne biografie młodych - empiryczne ilustracje typów	179
7.1. Typ pierwszy: Zagubieni i niespełnieni - podróż po samodzielność i po dorosłość	179
7.2. Typ drugi: Podróż po brakujący element planu	184
7.3. Typ trzeci: „Struś pędziwiatr” - beztroscy kolekcjonerzy wrażeń	190
7.4. Typ czwarty: Nie spiesz się do swojej dorosłości - stateczni kolekcjonerzy wrażeń	194
7.5. Typ piąty: Chcę czegoś więcej - eksperymentujący „na maxa”	199
7.6. Typ szósty: Kosmopolici - myślący strategicy	203
7.7. Typ siódmy: Uciekający marzyciele	212
7.8. Typ ósmy: Palenie mostów - przeskok do nowego życia	220
Podsumowanie	222
Zakończenie	227
Bibliografia	239